Athina Llambro, Elektra Spahiu,
Mendim Baçaj, Lumturi Xhelilaj

KATALOG

PËR KULTIVARËT E PEMËVE FRUTORE
(BËRTHAMORE)

.

2014

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E BUJQËSISË,
ZHVILLIMIT RURAL DHE
ADMINISTRIMIT TË UJRAVE

Drejtoria e Prodhimit Bujqësor dhe Politikave Tregtare

KATALOG PËR KULTIVARËT E PEMËVE FRUTORE BËRTHAMORE

Athina Llambro, Elektra Spahiu,
Mendim Baçaj, Lumturi Xhelila

© Të gjitha të drejtat janë të autorit

ISBN 978-9928-196-02-6

Shtypur në “Triptik”.
L. “28 Nëntori”, rr. “Dëshmorët”, Vlorë.
Tel. 00355 33 409200, e-mail: triptikbotime@yahoo.com

Përmbajtja

Hyrje
Pjeshka *(Persica Vulgaris)*
Nektarina
Pjeshka Industriale (Percoche)
Kajsia
(Prunus Armeniaca)
Kumbulla Kino Japoneze
Kumbulla Evropiane
Qershia

(Prunus Avium)

Hyrje

Kushtet e përshtatshme klimatiko-tokësore të vendit tonë lejojnë kultivimin me sukses të shumicës së specieve të pemëve frutore.

Prania e kultivarëve autoktonë me origjinë vendi si dhe e bimëve të tjera të përshtatura në mjediset ekologjike shqiptare dëshmon për kushtet e favorshme klimatiko-tokësore që vendi ynë ju ofron pemëve dru-frutore duke garantuar prodhime të përvitshme me cilësi të mirë.

Zgjerimi i marrëdhënieve me vende të tjera me kushte ekologjike të përafërta e në mënyrë të veçantë krijimi i vazhdueshëm i kultivarëve të rinj, kanë bërë të mundur rritjen në mënyrë të ndjeshme të numrit të specieve e kultivarëve të cilët mund të rriten e të zhvillohen me sukses në mjediset ekologjike shqiptare.

Njohja, përshkrimi e vlerësimi i karakteristikave kryesore vegjetative e tregtare të tyre ndihmon rajonizimin e përshtatshëm të këtyre kulturave sipas kërkesave për klimë e tokë të bimëve në përshtatje me zonat ekologjike të kultivimit.

PJESHKA
(Persica vulgaris)

Pjeshka është një nga bimët më të rëndësishme e më të përhapura në frutikulturën moderne bashkëkohore.

Bën pjesë në familjen Rosaceae, në nëngjininë Amygdalis, në grupin Euamygdalis. Eshtë bimë diploide (2n=16) me lartësi mesatare të trupit 4-6m me forma të ndryshme të kurorës sipas kultivarëve (nga bimët xhuxhe me ndërnyje më të vogla se 1 cm deri në format më të larta deri 8m lartësi). Karakterizohet nga një aparat rrënjor shumë i degëzuar dhe me shtrirje të madhe.

Pjeshka është bimë vetpllenuese me mundësi edhe të polenizimit të kryqëzuar me anë të insekteve, karakteristikë kjo e bimëve entomofile. Frutat janë të dimensioneve të ndryshme në varësi të specieve e të kultivarëve nga 50 gr. në bimët e egra deri në 80-100 gr. në kultivarët me pjekje të hershme. Në disa kultivarë frutat mund të arrijnë peshën 700 gr.

Pjeshka me tul të verdhë

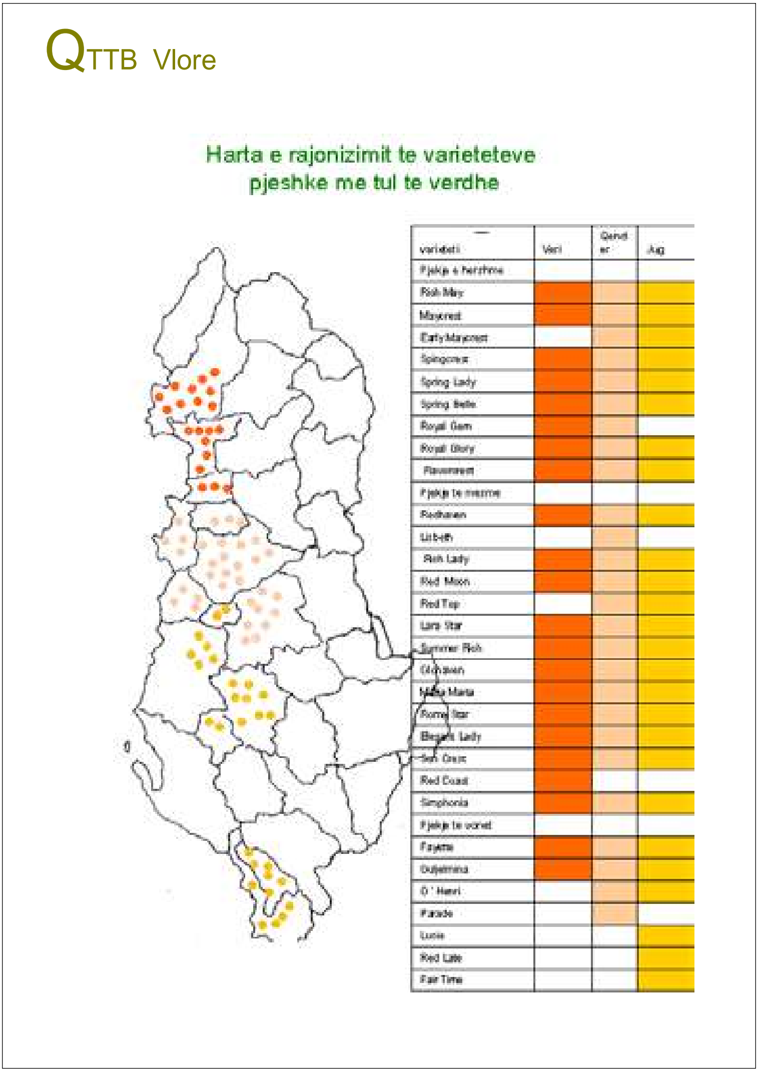

Me pjekje të hershme

Rich May

Pemë e fuqishme, prodhimtari e lartë, Fruti mesatar, lëkurë ngjyrë të verdhë dhe e mbuluar deri në 90% me ngjyrë të kuqe. Shija e mirë me sasi të madhe lëngu të tulit.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

May Crest

Pemë me zhvillim të fuqishëm, prodhimtari e lartë dhe konstante.
Fruti mesatar, lëkurë ngjyrë të verdhë në të kuqe brilante. Shije të mirë.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Early May Crest

Pemë e fuqishme, prodhimtari normale dhe konstante, lulëzon shpejt,
Frut mesatar, lëkurë ngjyrë të verdhe në të kuqe deri në 80%.
Piqet në javën e tretë të qershorit

Springcrest

Pemë e fuqishme, me prodhimtari të mirë.
Fruti mesatar, lëkurë ngjyrë të verdhë, i fortë, i lëngshëm, i shijshëm dhe pak majosh.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Spring Lady

Pema me zhvillim të mirë prodhim të mirë në Jug e qendër.
Fruti: Karakteristika të mira pomologjike, për formën dhe shijen e tij; është shumë konsistent. Në veri prodhimi është i pamjaftueshëm, nuk rekomandohet.
Piqet javën e tretë të qershorit.

Spring – Belle

Pema e fuqishme, me prodhimtari të mirë.
Fruti me karakteristika të mira, madhësi mesatare deri në të madhe. Shije të mirë dhe me sasi të madhe të lëngut.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Royal Gem

Pema e fuqishme, prodhim i mirë.
Fruti i madh, lëkura e verdhë, e qartë e ngjyrosur me të kuqe deri 95% të sipërfaqes. Tuli aromatik, shije e mirë.
Piqet javën e fundit të qershorit

Royal Glory

Pema me fuqi mesatare me prodhim të mirë.
Fruti i madh me ngjyrë të kuqe të shndritshme. Tuli i fortë.
Ka qëndrueshmëri ndaj transportit.
Piqet në fund të qershorit.

Flavor Crest

Pema: Me zhvillim të fuqishëm, prodhimtari e lartë dhe e qëndrueshme.
Fruti i madh me ngjyrë të kuqe e të s hndritshme. Tuli me ngjyrë të verdhë, i lëngshëm, pak majosh.
Piqet në fund qershori fillim të korrikut.

Me pjekje të mesme

Redhaven

Pema mesatarisht e fuqishme dhe me prodhimtari të lartë, i reziston të ftohtit.
Fruti mesatar. Lëkura ngjyrë e verdhë me njolla të kuqe dhe pak push. Shije shumë e mirë.
Piqet në 10 ditëshin e dytë të korrikut.

Rich Lady

Pema e fuqishme por me prodhim jo të rregullt.
Fruti i madh, lëkura e verdhë e ngjyrosur shumë në të kuqe.
Piqet në javën e dytë të korrikut.

Red Moon

Pema e fuqishme. Prodhim i mirë.
Fruti mesatar, lëkura e verdhë në të kuqe në 85% të sipërfaqes. Tuli me shije të mirë.
Piqet javën e tretë të korrikut.

Red Top

Pema mesatarisht e fuqishme, prodhim i lartë.
Fruti mesatar, ngjyrë të kuqe.
Tuli i shijshëm, i qëndrueshëm ndaj transportit.
Piqet javën e tretë të korrikut.

Sun Crest

Pema mesatarisht e fuqishme me prodhim të mirë.
Fruti i madh me ngjyrë të verdhë me nuancë të kuqe në 80 % të sipërfaqes. Tuli ngjyrë e verdhë, i fortë i lëngshëm, shije e mirë.
Piqet në fund të korrikut.

Me pjekje të vonë

Simphonie

Pema e fuqishme, prodhim i madh, i qëndrueshëm dhe konstant. Lulëzimi i vonë.
Frut mesatar. Sipërfaqja e verdhë në të kuqe. Shije e mirë.
Piqet në fillim të gushtit.

Gulielmina

Pema e fuqishme e me prodhim të madh.
Fruti i madh. Lëkura e verdhë në të kuqe në 60% të sipërfaqes. Tuli i verdhë, shije shumë e mirë.
Piqet në javën e tretë të gushtit.

Fayette

Pema mesatarisht e fuqishme me prodhim të lartë.
Frut i madh me ngjyrë të verdhë të ndritshme me nuanca të kuqe, i qëndrueshëm ndaj transportit.
Piqet në fund të gushtit.

Parade

Pema me fuqi mesatare.
Fruti ka karakteristika të mira për shije dhe konsistencë. Forma e frutit jo e rregullt dhe prodhim jo konstant.
Nuk shkon në jug.
Piqet në javën e katërt të gushtit.

Lara Star

Pema mesatarisht e fuqishme me prodhim të rregullt.
Fruti me madhësi mesatare. Lëkura e frutit e verdhë mbi 80% e sipërfaqes e kuqe, me shije të mirë.
Piqet në javën e tretë të korrikut.

Summer Rich

Pema mesatarisht e fuqishme. Prodhim mesatar por të qëndrueshëm.
Fruti i madh, ngjyra e lëkurës e verdhë në të kuqe në 90% të sipërfaqes. Shije e ëmbël.
Piqet javën e tretë të korrikut.

Maria Marta

Pema e fuqishme, prodhim i madh.
Fruti mesatar. Lëkura e verdhë deri 70% e sipërfaqes e kuqe. Shije e veçantë.
Piqet në javën e tretë të korrikut.

Rome Star

Pema me zhvillim mesatar.
Fruti jo shumë uniform, karakteristika të mira pomologjike, për konsistencën, shijen.
Shkon mirë në të gjitha zonat.
Piqet javën e parë të gushtit.

Elegant Lady

Pema mesatarisht e zhvilluar. Prodhim i mirë.
Fruti, ka konsistencë dhe shije të mirë. Prodhim jo konstant në veri, i ndjeshëm ndaj të ftohtit e vonët. I ndjeshëm ndaj Monilia dhe Xanthomonas.
Piqet në javën e dytë të Gushtit.

Pjeshkë me tul të bardhë

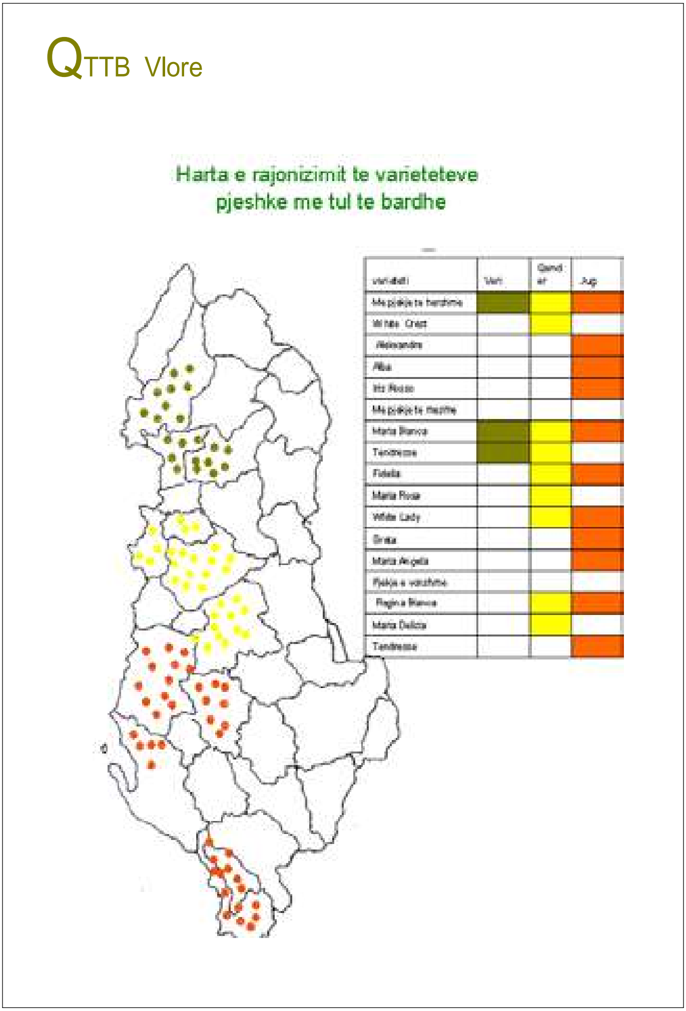

White Crest

Pema e fuqishme por me prodhim jo konstant.
Fruti është mesatar i vogël. Lëkura e bardhë në krem e ngjyrosur në të kuqe 80 % të sipërfaqes. Tuli i bardhë ka shije të mirë.
Piqet javën e dytë të qershorit.

Alexandra

Pema me fuqi mesatare.
Prodhim të mirë.
Fruti me cilësi të mira në shije dhe kosistencë. Nuk shkon mirë në veri e zonën qendrore. Jep prodhim të lartë në zonën e jugut.
Piqet javën e fundit të qershorit.

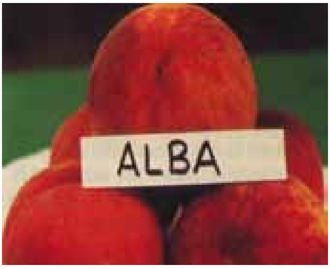

Alba

Pema e fuqishme me prodhim të rregullt.
Fruti mesatar. Lëkura e verdhë e qartë e ngjyrosur në të kuqe në 80 % të sipërfaqes. Tuli me ngjyrë të kuqe deri në bërthamë.
Piqet javën e parë të korrikut.

Iris Rosso

Pema me fuqi mesatare. Prodhimtari e mirë dhe konstante.
Fruti ka ngjyrë të kuqe te theksuar është cilësor me shije organoleptike të mira. Ka konsistencë të dobët.
Piqet javën e dytë të korrikut.

Maria Bianca

Pema me fuqi mesatare. Jep prodhim të mirë në zonën qëndrore dhe jugore.
Fruti me cilësi të mira organo-leptike.
I pa përshtatshëm për zonat veriore.
Piqet javën e dytë të korrikut.

Tendresse

Pema shumë e fuqishme, prodhon në degët periferike. Ka lulëzim të vonë.
Fruti mesatar. Lëkura e bardhë e ngjyrosur në të kuqe deri 70-80 % të sipërfaqes. Shije shumë e mirë.
Piqet javën e dytë të gushtit.

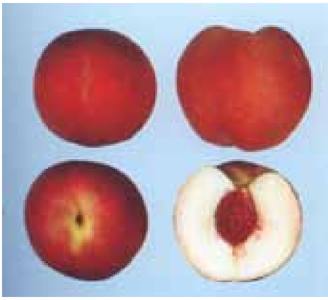

Fidelia

Pema me fuqi mesatare dhe prodhimtari të mirë.
Fruti është i madh. Lëkura e bardhë e ngjyrosur në të kuqe me shkëlqim në 80-90 % të sipërfaqes.
Piqet në javën e tretë të gushtit.

Maria Rosa

Pema me fuqi mesatare Ka prodhimtari mesatare dhe konstante.
Fruti është mesatar. Tuli i fortë me shije të mirë.
I pa përshtatshëm për zonën e veriut.
Piqet javën e parë të gushtit.

White Lady

Pema mesatarisht e fuqishme dhe me prodhimtari të lartë.
Fruti i madh. Lëkura e zbardhur e ngjyrosur në të kuqe në 90 % të sipërfaqes.
Piqet në fund të korrikut.

Greta

Pema shumë e fuqishme dhe me prodhim të rregullt.
Fruti i madh. Tuli i bardhë me pigment të kuq poshtë lëkurës.
Shije e veçantë. Shkon mirë në jug.
Piqet javën e dytë të korrikut.

Maria Angela

Pema e fuqishme me prodhimtari të mirë. Fruti me karakteristika të mira. Shije të pëlqyeshme dhe i lëngshëm.
I përshtatshëm për zonën qëndrore.
Piqet në javen e dytë të gushtit.

Regina

Pema e fuqishme. Prodhimtari e mirë dhe e qëndrueshme.
Fruti me karakteristika të mira në formë, shije dhe konsistencë.
I pa përshtatshëm për zonën qëndrore.
Piqet javën e tretë të gushtit.

Maria Delizia

Pema me zhvillim mesatar. Prodhimtari e mirë.
Fruti me karakteristika të mira në shije dhe tuli i lëngshëm.
I ndjeshëm ndaj Monilia.
Piqet javën e tretë të gushtit.

NEKTARINA

QTTB Vlore

Harta e rajonizimit te varieteteve nektarina me tul te bardhe dhe te verdhe

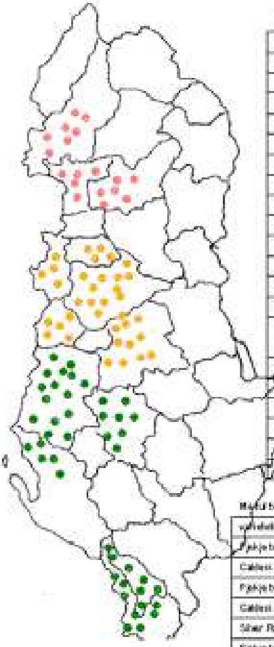

Me tul te verdhe

varieteti	Veri	Qender	Jug
Me pjekje te hershme			
Rita Star			
Big Top			
Amiking			
Superstriman			
Pjekje te mesme			
Stark RedGold			
Nectaross			
Maria Aurelia			
Venus			
Independence			
Flavortop			
Summer Grand			
Spring Red			
Pjekje te vonat			
Orion			
Sweet Red			
Sweet Lady			
Lady Erica			
Mary Star			
Silver			

Me tul te bardhe

varieteti	Veri	Qender	Jug
Pjekje te hershme			
Caldesi 2000			
Pjekje te mesme			
Caldesi 2010			
Silver Ray			
Pjekje te vonat			
Silver Moon			
Caldesi 2020			

Rita Star

Pema me zhvillim të madh. Prodhimtari e lartë.
Fruti me karakteristike të mira pomologjike me shije dhe kosistencë të mirë. Fruti mesatar me formë të rumbullakët; lëkurë e verdhë në të kuqe brilante në 80-90% të sipërfaqes. Eshtë një nga nektarinat më të hershme dhe me interesante në zonën jug-qendrore.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Big –Top

Pema me fuqi mesatare; prodhim dhe lulëzim mesatar.
Fruti i madh dhe me formë të rrumbullakët. Lëkurë të verdhë, ngjyrime të kuqe të forta në 80-90% të sipërfaqes. Tuli i verdhë me shije të mirë.
Eshtë premtuese në zonat jugore.
Piqet javën e parë të korrikut.

Super Crimson

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhim i lartë.
Fruti me ngjyrime dhe shije të mirë.
Ka përmbajtje të tulit dhe peshë të mjaftueshme. Në pjesën jugore, nuk ka cilësi të kënaqshme.
Piqet në javën e fundit të Qershorit.

Nektaross

Pema me fuqi të madhe.
Prodhimtari e mirë. Peshë e mjaftueshme.
Fruti Formë, ngjyrime dhe shije të mirë. Ka raste plasaritje. Eshtë e ndjeshme ndaj Monilia.
Piqet në javën e parë të gushtit.

Maria Aurelia

Pema me fuqi mesatare. Prodhim të mirë.
Fruti me peshë, formë, ngjyrime dhe shije të mirë. Përsa i përket përmbajtjes së tulit është me shije të këndshme .
Piqet në javën e parë të Gushtit.

Venus

Pema e fuqishme. Prodhimtari e mirë.
Fruti Karakteristika organo-leptike të mira. Në veri ka një prodhimtari jo të qëndrueshme, për shkak të klimës së ftohtë. Ka nevojë krasitje për përmirësim në formë dhe ngjyrime.
Piqet në javën e parë të gushtit.

Flavortop

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Fruti ka karakteristika të mira pomologjike si: pesha, përmbajtja dhe shija e tulit; ngjyrime të zbehta; prodhimtari dhe shije jo të mirë në qendër.
Piqet. në fund të korrikut

Summer Grand

Pema e fuqishme. Prodhimtari e lartë. Peshë dhe ngjyrime.
Fruti shije jo e mirë. Nuk është e përshtatshme në zonën e veriut për shkak se jep prodhim të ulët. Fruti paraqet kallo midis tulit dhe bërthamës.
Piqet në javën e katërt të korrikut.

Spring Red

Pema me zhvillim mesatar.
Prodhimtari e mirë dhe karakteristikat pomologjike të mira. Në veri jep prodhim të ulët. Në jug ka probleme në mbledhjen e frutave për shkak të shkëputjes së frutit me lehtësi nga pema.
Piqet në javën e parë të korrikut.

Varietetet me pjekje të vonë

Orion

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhimtari e lartë.
Fruti ka peshë, ngjyrime dhe karakteristika organo-leptike të mira. Formë e zgjatur dhe asimetrike e frutave. Ka plasaritje dhe shfaqet kallo rreth tulit dhe bërthamës.
Nevojitet krasitje e gjelber për të forcuar ngjyrimet.

Sweet Red

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari e mirë dhe fortësi mesatare.
Fruti Ka karakteristika të mira si pesha, forma, ngjyra dhe shija. Ngjyrimi është jeshile e theksuar deri në mbledhjen e frutave. Ka shfaqje të kallos mes tulit dhe bërthamës. Në zonën jugore kërkon krasitje për peshë dhe ngjyrim.

Sweet Lady

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Fruti ka karakteristika të mira pomologjike: Peshë, formë, përmbajtje dhe shije.
Në veri prodhimtaria është e paqëndrueshme. Është e ndjeshme ndaj Monilja. Në qendër dhe jug kërkon një përshtatshmëri të mirë për të patur një peshë të mjaftueshme.

Lady Erica

Pema jo e fuqishme. Produktivitet i mirë.
Fruti ka peshë dhe përmbajtjen e tulit e mirë, por me shije të thartë. Prani e plasaritjeve. Ngjyrime te zbehta e ndjeshme ndaj Monilja.
Ka shfaqje të kallos mes tulit dhe bërthamës

Sirio

Pema me rritje të vogël deri mesatare.
Ka prodhimatari të mirë. dhe konstante.
Fruti peshë dhe përmbajtje e tulit e mirë. Jep prodhim të vogël në zonën veriore.
Njgyrime të zbehta dhe cilësi organo-leptike jo të mira.

Nektarina me tul të bardhë

Varietetet me pjekje të hershme

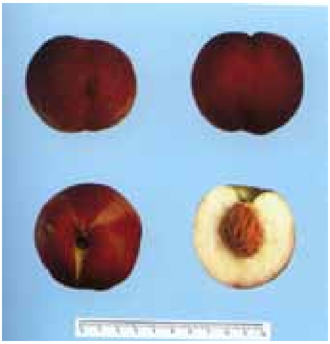

Caldesi '2000

Pema Me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari të mirë;
Fruti peshë dhe përmbajtje të tulit, si dhe shije të mirë; fruti është i parregullt. Ka plasaritje dhe ndonjëherë karakteristikat organo leptike të pamjaftueshme.
Piqet në javën e katërt të qershorit.

Varietetet me pjekje të mesme

Caldesi '2010

Pema me zhvillim mesatar.
Fruti ka karakteristika të mira pomologjike, peshë të madhe, ngjyrime të shndritshme dhe shije shumë të mirë. Formë e parregullt e frutave. Nevojitet krasitje e gjelbër për një ngjyrim të mirë. Në zonën jugore shpesh i papërshtatshëm.
Piqet në fillim të gushtit.

Silver Ray

Pema me zhvillim mesatar. Prodhimtari e mirë, ngjyrime të mira, dhe përmbajtje e mirë e tulit. E kufizuar në veri.
Fruti ka peshë dhe karakteristika organo-leptike jo gjithmonë të mira e të mjaftueshme.
Piqet në javën e parë të gushtit.

Varietete me pjekje të vonët

Silver Moon

Pema me zhvillim mesatar. Prodhimtari e kufizuar me ngjyrime dhe përmbajtje të tulit. Jo e përhapur në veri.
Fruti ka peshë dhe karakteristika organoleptike jo gjithmonë të mjaftueshme.
Piqet në javën e parë të shtatorit.

Caldesi 2020

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari e mirë.
Fruti me cilësi të mira që shfaqet në peshë dhe përmbajtje të tulit. E kufizuar në veri. Paraqet dëmtime në lëkurë dhe shije jo gjithmonë e mirë.
Piqet në javën e dytë të shtatorit.

PJESHKA INDUSTRIALE (percoche)

QTTB Vlore

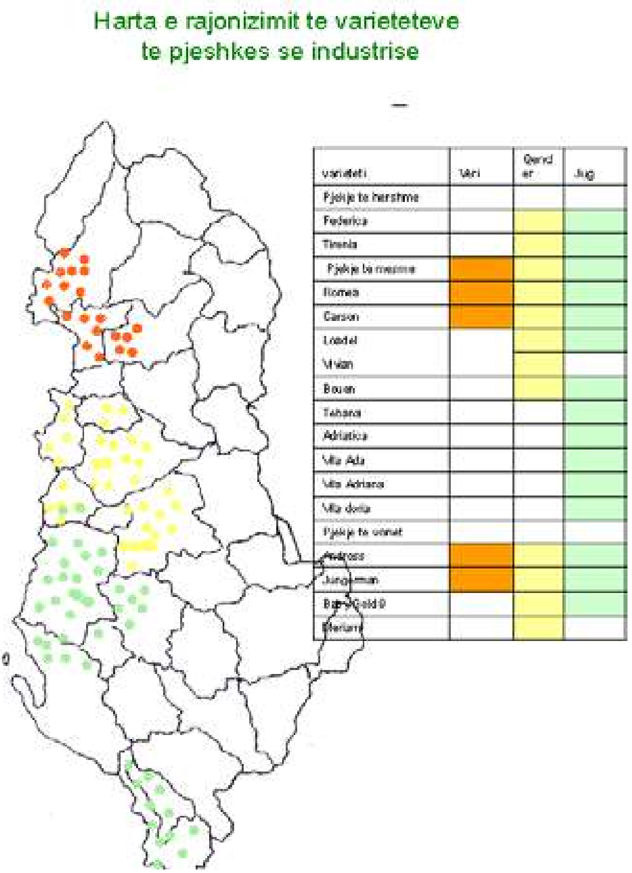
Harta e rajonizimit te varieteteve
te pjeshkes se industrise
varieteti
Veri
Qend
er
Jug
Pjeshke te hershme
Federica
Tirenia
Pjeshke te mesme
Romea
Carson
Loadel
Vivian
Bowen
Tebana
Adriatica
Villa Ada
Villa Adriana
Villa doria
Pjeshke te vonat
Jungerman

Varietetet me pjekje të hershme

Federica

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Produktivitet të lartë. Fruti ka përmbajtje të tulit dhe shije të mirë. E kufizuar në veri. Pesha dhe shija jo gjithmonë është e mirë.
Pjekja javën e fundit të qershorit.

Tirrenia

Pema me fuqi mesatare.
Fruti ka karakteristika të mira organo-leptike, që shfaqen në peshë, ngjyrim etj. E kufizuar në veri.
Piqet javën e parë të korrikut.

Romea

Pema me rritje të fuqishme.
Prodhimtari të mirë.
Fruti me formë dhe mbi të gjitha karakteristika organo-leptike të mira.
Ka pigmente të kuqe afër bërthamës.
Piqet javën e dytë të korrikut.

Carson

Pema me zhvillim mesatar. Prodhimtari konstante në peshë, shije dhe përmbajtje të mirë. Nevojitet një shërbim i mirë agronomik për të marrë një peshë të pranueshme frutash.
Në jug prodhimi është konstant.
Pjekja në javën e tretë të korrikut.

Villa Doria

Pema me rrtije mesatare, Prodhimtari e mirë.
Fruti ka shije të mirë. E kufizuar në zona me temperatura të ulta.
Piqet në javën e tretë të korrikut.

Tebana

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Fruti ka karakteristika të mira organo-leptike. E kufizuar për zonën veriore të vendit pasi është e përshtatuir për temperatura të ulëta.
Pesha jo gjithmonë e mjaftueshme.
Piqet në javën e parë të korrikut.

Adriatica

Pema me rritje të fuqishme. Prodhimtari e mirë.
Fruti ka shije të mirë dhe ngjyrë të thwksuar portokall në pjesën më të madhe të sipërfaqes. E kufizuar në veri. Pesha e mirë.
Piqet në javën e dytë të korrikut.

Villa Adriana

Pema me zhvillim të fuqishëm me prodhimtari të mirë që konstatohet në peshë dhe numër frutash.
Fruti me shije të kënaqshme. E kufizuar në veri dhe qendër.
Piqet në fund të korrikut.

Vairetet me pjekje të vonë

Andross

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari e lartë.
Fruti ka peshë dhe shije e mirë. Prani pigmentesh në berthamë.
Duron shumë mirë transportin.
Piqet në javën e katërt të korrikut.

Bobygold

Pema Me zhvillim të fuqishëm.
Fruti ka karakteristika të mira organoleptike. Formë e parregullt e frutit, ka pigmente në bërthamë. Me kufizim në veri.
Piqet në javën e parë të shtatorit.

KAJSIA
(*Prunus Armeniaca*)

Bën pjesë në familjen trëndafilore (Rosaceae) në gjininë Prunus ose Armeniaca me 2n kromozome dhe nga 7 specie që njihen më e rëndësishmja është *A. vulgaris* (kajsia e butë që në vendin tonë quhet zerdeli (Pomologjia D Cakalli).

Pema ka zhvillim mesatar 4-8 m lartësi dhe sistem rrënjor të thellë e të pasur.Forma e kurorës është kryesisht ajo kupore por në raste të vecanta mbahet dhe në forma të parregullta

Lulet e kajsisë janë autofertile. Pema frutifikon në lastarët e vitit të kaluar degëza të holla e të përziera të parakohshme dhe rozeta.

Frutifikimi i kajsisë fillon në vitin e dytë dhe është i plotë në vitin e 10-të.

Kajsia mund të kultivohet në rajone klimatike mesdhetare fushore, qëndrore e paramalore deri në 900-1000 m mbi nivelin e detit, gjithmonë duke bërë studime të detajuara klimatike për rajonin përkates ku do të kultivohet.

Kultivohet në toka të thella jo të rënda të pasura e të ajrosura të cilat ndikojnë në cilësinë e frutave dhe në jetëgjatësinë e tyre.

QTTB Vlore

Harta e rajonizimit te varieteteve te kajsise

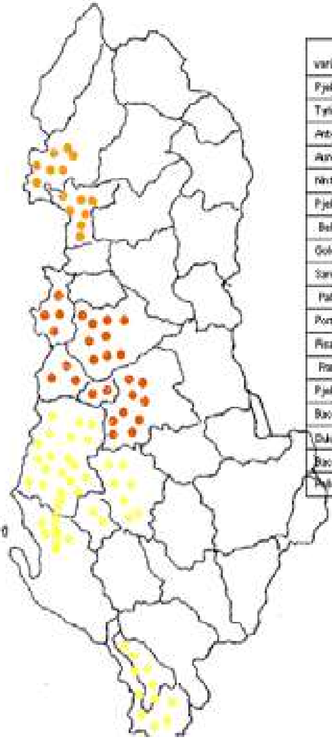

varieteti	Veri	Qendër	Jug
Pjekje te hershme			
Tyrinthos			
Antonio Errani			
Aurora			
Ninfa			
Pjekje te mesme			
Bella di Imola			
Goldrich			
San Castrese			
Palummella			
Portici			
Rizana			
Rascasso			
Pjekje te vona			
Baccuccia Liscia			
Dulcinea			
Baccuccia Spinosa			
Pellecchiella			

Varietetet me pjekje të hershme

Tyrinthos

Pema me zhvillim të fuqishëm, me prodhimtari të lartë.
Fruti mesatar me ngjyrë të verdhë të qartë, me nuanca te kuqërremta. Shija e frutit e mirë, pak e athët me sasi të ulët sheqeri.
Piqet në fund të Majit.

Ninfa

Pema me zhvillim mesatar, me tedenca të shkojw lart.
Fruti me formë të rregullt, me ngjyrë të verdhë të qartë deri në thellësi të tulit. Me të dhëna mesatare jo të mirë përsa u përket karakteristikave organo-leptike. Eshtë kultivar produktiv por me fruta shumë të ndjeshme. E papërshtatshme në veri.
Piqet javën e dytë të qershorit.

Aurora

Pema e fuqishme por me prodhimtari të pakët por shumë cilësore sidomos në zonën e jugut.
Fruti me shije të mirë me peshë mesatare. Lëkura portokalli dhe ngjyrim të kuq. Piqet herët, por është e ndjeshme ndaj baktereve.
Piqet javën e tretë të qershorit.

Antonio Errani

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Fruti me karakteristika organoleptike shumë të mira. Shija pak e athët për shkak të sasisë së vogël të sheqerit.
Kultivar shumë i hershëm. E ndjeshme ndaj plasaritjeve dhe rudhosjeve të lëkurës.
Piqet javën e parë të qershorit.

Varietetet me pjekje të mesme

Bella d' Imola

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari, peshë dhe shije të mirë. Fruti mesatar deri i madh me ngjyrë portokalli në të kuqe. Ndjeshmëri e lartë ndaj plasaritjeve në majë, lëkura pak e ngjyrosur, shija e zakonshme.
Piqet në javën e tretë të qershorit.

San Castrese

Pema e fuqishme me prodhimtari të lartë.
Fruti me madhësi mesatare ngjyrë e verdhë e theksuar me nuanca të lehta portokalli. Shija organo-leptike e mirë përshtatet shumë mirë në zonën e jugut.
Piqet në fund të muajit qershor.

Pinkcot

Kultivar i ri i testuar.
Pema me zhvillim të mirë.
Fruti me madhësi mesatare me ngjyrë të verdhë në të kuqe në rreth 60 % të sipërfaqes. Shije e mirë e tulit dhe lehtësisht acide. Lulëzimi i hershëm.
Piqet në javën e dytë të muajit qershor.

Kioto

Pema me zhvillim të fuqishëm dhe me një shtrirje të madhe të degëve.
Fruti me madhësi mesatare me cilësi shumë të mira organo-leptike. Ka ngjyrë portokalli pak krokant.
Lulëzimi gjysëm i vonë

Varietetet me pjekje të vonë

Cafona

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari e lartë dhe konstante. Fruti me madhësi mesatare deri në të madhe. Ngjyra e frutit është portokall me ngjyrime të kuqe në një pjesë të sipërfaqes. Shija e mirë. Tuli ka fortësi mesatare.

Piqet në javën e katërt të qershorit.

Bulida

Pema me zhvillim të fuqishëm , me prodhimtari të lartë.

Fruti i madh me shije shumë të mirë. Ngjyra e frutit portokall me nuanca të kuqe në një pjesë të madhe të sipërfaqes.

Piqet në javën e katërt të muajit qershor..

Pisana

Pema me zhvillim të fuqishëm , me prodhimtari të lartë.

Fruti i madh me shije shumë të mirë. Ngjyra e frutit portokall me nuanca të kuqe në një pjesë të madhe të sipërfaqes.

Piqet në javën e katërt të muajit qershor..

Baccucia Liscia

Pema me fuqi mesatare, me prodhimtari të qëndrueshme.
Fruti ka ngjyrë të verdhë pak i zgjatur me shije të mirë. E papërshtatshme në veri ku nuk shpreh karakteristikat e saj më të mira.
Piqet në fund të qershorit, java e parë e korrikut.

Dulcinea

Pema me fuqi mesatare.
Fruti me peshë mesatare, pa ngjyrime, tuli i verdhë.
Ka karateristika organo–leptike të veçanta, shije e mirë, e përshtatshme për ushqim dhe shumë produktive.
Piqet në fund të qershorit.

Pellecchiella

Pema me zhvillim të fuqishëm. Produktivitet jo të mirë.
Fruti me peshë dhe shije shumë të mirë por me ngjyrime të zbehta. Eshtë e ndjeshme ndaj plasaritjeve.
Piqet javën e katërt të qershorit.

Portici

Pema me zhvillim të fuqishëm, .e prodhimtari të qëndrueshme.
Fruti me shije dhe pamje të frutit të mirë.
Pak e përshtatshme në veri. Shkon shumë mirë në zonën e Shqipërisë së mesme dhe të jugut.
Piqet në javën e parë të korrikut.

KUMBULLA KINO JAPONEZE

Kumbulla bën pjesë në familjen Rosaceae (trëndafilore), nënfamilja Prunoideae, gjinia Prunus e cila përmban 32 specie të cilat ndahen në katër grupe të mëdha ekogjeografike që janë:

1. Kumbulla Europiano- aziatike (*P.Domestica, P.spinosa, P. Institita, P. cocomila, P. cerasifera*).

2. Kumbulla Kino japoneze (*Prunus salicilina, P.triflora, P. simoni.*)

3. Kumbulla amerikane (P*. americana, P. angustifolia, P. hortuliana*).

4. Kumbulla hibride.

Pema e kumbullës arin 6-8 metër. Frutifikimi i kumbullës fillon në vitin 3-5 pas mbjelljes vazhdon të rritet deri në vitin e 15- të dhe prodhon për rreth 30 vjet.

Mospërputhshmëria tek kumbulla është tipike pasi karakterizohet nga të gjitha format e saj.

P.domestica është vetpllenuese, *P.salicilina* është pjesërisht vetpllenuese dhe *P.americana* ka përputhshmëri me *P.armeniaca* dhe *P.domestica* mund të përdoret si pllenues i *P.salicilina* por jo e kundërta.

Kumbulla prodhon mirë dhe me cilësi në toka të thella dhe të kulluara.

Harta e rajonizimit te varieteteve te kumbullave

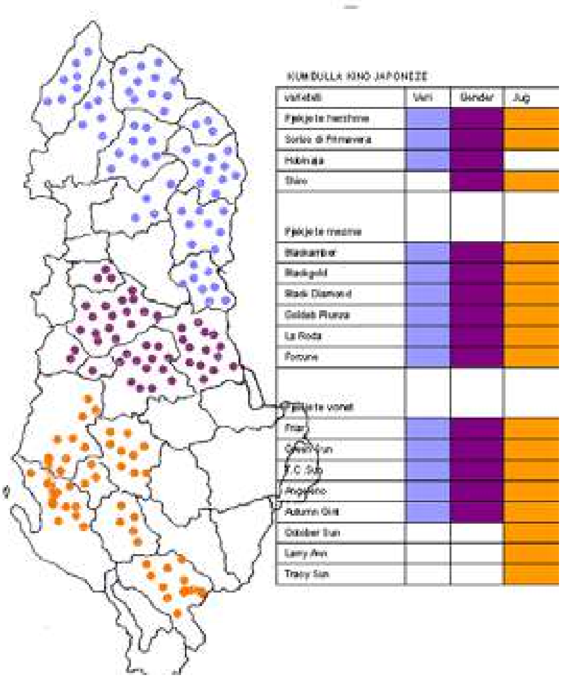

Obilnaja

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhim të lartë dhe konsistencë gjithashtu.
Fruti ka lëkurë të kuqe. Karakteristika të mira të frutit. Në pamje e shije. Interesant për në veri dhe qendër. Kultivohet edhe në veri.
Piqet në fillim të korrikut.

Shiro

Pema e fuqishme.
Ka prodhim të lartë e konstant.
Fruti ka shije të mirë, me ngjyrë të verdhë ne pjesën e jashtme dhe të mbuluar me pruhinë. Ka rezistencë ndaj vjeljes.
Piqet në javën e tretë të korrikut.

Black Amber

Pema e fuqishme. Prodhimtari të lartë dhe të përvitshme.
Fruti ka lekurë të errët në të zezë. Tul i verdhë, Eshtë i përshtatshëm në zonat e jugut.
Piqet në mes të korrikut.

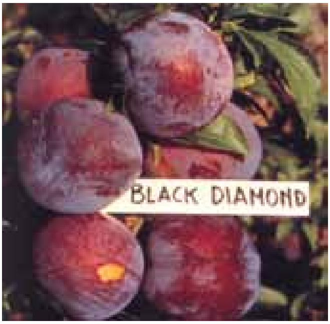

Black Diamond

Pema me zhvillim mesatar.
Fruti ka karakteristika organo-leptike të mira. Me ngjyre të kuqe jo shumë të theksuar të mbuluar me pruhinë. Ka pjekje mesatare.
Piqet në fund të korrikut.

Golden Plum

Pema me zhvillim të fuqishëm. Prodhimtari e lartë.
Fruti shumë konsistent, me karakteristika shumë të mira organoleptike. Ngjyra e lëkurës varion në të verdhë vetëm afër pjekjes. Prania e pruhinës i jep pamje tregëtare.
Piqet në fund të korrikut.

Fortune

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Fruti i madh. Lëkurë të kuqe të ndritshme që tenton të nxihet pas konservimit. Nuk ka shije të mirë dhe duron pak në konservim.
Kultivar me pjekje të mesme.
Piqet në fund të gushtit.

Friar

Pema me fuqi mesatare. Prodhon rregullisht në të gjitha zonat.
Fruti mesatar me ngjyrë të errët me shije të mirë.
Piqet në fund të muajit gusht.

Green Sun

Pema me zhvillim të madh
Fruti normal, me tul të verdhë në jeshil, shumë konsistent e shije të mirë. Eshtë i vetmi kultivar me lëkurë jeshile.
Piqet në javën e dytë të gushtit.

T.C.Sun

Pema me zhvillim të fuqishëm. Ka prodhim të lartë e konstant.
Fruti i madh dhe konsistent, me shije të mirë. Veti të larta organo-leptike. Lëkurë e verdhë.
Piqet në mes të gushtit

Angeleno

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhimtari e lartë dhe e qëndrueshme.
Fruti me ngjyrë të errët me shije të mirë dhe konsistente. Prania e pruhinës i jep pamje tregëtare.
Piqet javën e tretë të gushtit.

Autumn Giant

Pema me zhvillim mesatar deri të madh.
Prodhimtari të lartë.
Frut i madh me konsistencë të mirë, por jo me shije të kënaqshme. Ka lëkurë të kuqe.
Piqet në mes të shtatorit.

Octobre Sun

Pema është me fuqi mesatare.
Prodhim jo të lartë.
Fruti është normal jo shumë tërheqës, me ngjyrë të kuqe jo të theksuar me shije të mirë organo- leptike.
Piqet në mes të shtatorit.

Larry Ann

Pema me zhvillim mesatar. Forma e pemës e vështirëson vjeljen.
Prodhim mesatar.
Fruti ka ngjyrë tërheqëse, shije të mirë, tuli konsistent me ngjyrë të verdhë transparente.
Piqet në fillim të shtatorit.

Tracy Sun

Pema me zhvillim mesatar.
Ka prodhimtari të ulët.
Fruti i madh me lëkurë të zezë. I ndjeshëm ndaj sëmundjeve.
Piqet në fillim të gushtit.

KUMBULLA EVROPIANE

Regina Claudia Verde

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim i mirë.
Frut i vogël. Me ngjyrë të verdhë në të gjelbër i mbuluar nga pruhina që i jep pamje tregtare. Shije të mirë.
Piqet në fillim të gushtit.

Firenze 90

Pema me zhvillim mesatar.
Prodhimtari të mirë.
Fruti me madhësi normale; cilësi jo të mirë në veri.
Piqet në fund të korrikut.

President

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim të mirë, me qëndrueshmëri.
Fruti me madhësi mesatare, me ngjyrë vjollcë të errët i mbuluar nga pruhina që i jep pamje tregëtare. Konsistencë e shije të mirë. E ndjeshme ndaj temperaturave të veriut.
Piqet në fillim të shtatorit.

Stanley

Pema me zhvillim të mirë. Prodhim të lartë e konstant.
Fruti i rumbullakët me ngjyrë vjollcë të errët. Karateristika të mira me shije e konsistencë të frutit. Përshtatet në ambjente të ndryshme. Rezistente ndaj të ftohtit. E ndjeshme ndaj shiut.
Piqet në fund të Gushtit.

Empress

Pema me zhvillim mesatar deri të fuqishëm.
Fruti i rumbullakët, me madhësi mesatare, me ngjyrë të errët të frutit. Me karakteristika jo të mira të frutit në shije e konsistencë. E ndjeshme ndaj virozave.
Piqet në fillim të shtatorit.

QERSHIA

(*Prunus avium*)

Qershia (*Prunus avium* L. ose *C. avium*) i përket familjes Rosaceae dhe nënfamiljes Prunoideae .

Pema ka lartësi 10-13 metër me degë të drejta që rriten lart dhe sistem rrënjor të thellë e të pasur.

Fruti është bërthokël me ngjyra të ndryshme dhe me tul të fortë ose të butë sipas kultivarit.

Qershia është bimë autosterile (vetështerpë) ndaj kërkon pjalmim dhe pllenim të kryqëzuar me përjashtim të kultivarëve Stella dhe Starkimson që janë autofertilë (vetpllenues).

Qershia frutifikon në rozeta që jetojnë rreth 7 vjet, degëza të holla e të përzira të vitit të kaluar.

Diferencimi i sythave frutore fillon pas vjeljes së frutave dhe vazhdon gjatë gjithë verës.

QTTB Vlore

Harta e rajonizimit te varieteteve te qershise

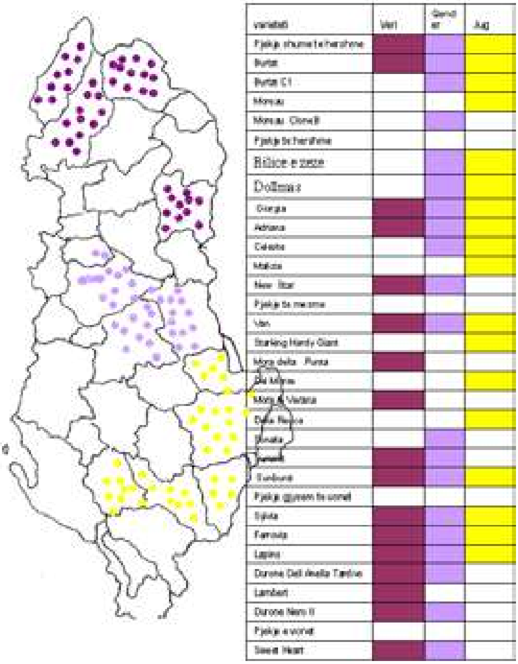

Kultivarët e qershisë

Burlat

Pema e fuqishme. Prodhimtari konstante.
Fruti me shije të mirë. Tul pak konsistent. Kultivar i përshtatshëm për zonën jugore dhe qëndrore. Kultivar me pjekje të hershme. Kultivar i ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në jug në 20 maj dhe në qendër në 20-25 maj.

Burlat C1

Pema jo shumë e fuqishme dhe prodhuese.
Fruti me kualitet të mirë pak konsistent.
Piqet në mes të Majit, në zonën e jugut dhe në 25 Maj në zonën qëndrore.

Celeste

Pema me zhvillim shumë të fuqishëm, me prodhim të madh e të qëndrueshëm.
Fruti i madh me shije të mirë organo-leptike. Kultivar i ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të muajit qershor.

Sunburst

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim të madh.
Fruti i madh me shije shumë të mirë.
I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të muajit qershor.

Napoleon

Pema e fuqishme dhe shumë produktive.
Fruti i madh me ngjyrë të verdhë të kthjellët, me nuanca të kuqe. Shije shumë e mirë. Tuli është konsistent dhe me sasi të madhe sheqeri.
Piqet në javën e parë të muajit qershor.

Durone

Pema e fuqishme me zhvillim të madh në gjithë kurorën.
Fruti i madh me formë të rrumbullakët, pak i shtypur me shije të mirë.
Piqet në javën e tretë të muajit qershor.

Morreau Clon B

Pema e fuqishme; prodhim mesatar. Nuk duron transport dhe është i ndjeshëm ndaj shiut.
Fruti me cilësi të mirë, tul i butë.
Piqet në 20-25 maj në veri dhe 15-20 maj në jug.

Giorgia

Pema e fuqishme me prodhim të qëndrueshëm.
Fruti konsistent, me shije të mirë. Ngjyra e frutit e kuqe intensive. Përshtatet mirë në ambjente të ndryshme.
Piqet javën e parë të qershorit.

Adriana

Pema me fuqi të madhe.
Fruti pak i ndjeshëm ndaj shiut, me një shije jo të mirë. Prodhim i madh vetëm në pemët e rritura.
Jep prodhim të bollshëm në zonën e jugut.
Piqet në javën e parë të qershorit.

Celeste

Pema e fuqishme dhe me shtrirje të madhe të degëve.
Fruti i madh, tërheqës dhe cilësi të mira gustative, i ndjeshëm ndaj shiut.
Ka një prodhim të lartë.
Piqet në javën e parë të qershorit.

Malizia

Pema me një fuqi mesatare. Është kultivar i hershëm.
Fruti i madh. Shije të mirë. Tuli jo konsistent. Ka karakterisatika të mira organo-leptike e estetike.
Piqet në javën e parë të qershorit.

New Star

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhimtari e mirë dhe me pjekje të hershme.
Fruti shumë i madh, tërheqës, me shije të mirë, pjekje uniforme, konsistencë mesatare dhe shumë i ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e parë të qershorit.

Van

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim e konsistencë të lartë.
Fruti me madhësi dhe shije të mirw.
Përshtatet në ambjente të ndryshme.
I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Starking Hardy Giant

Pema me zhvillim mesatar dhe prodhim mesatar.
Fruti me ngjyrë të kuqe të theksuar, konsistencë shumë e dobët.
Shije acide e frutit. I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e dytë të qershorit.

Sylvia

Pema me zhvillim mesatar.
Prodhim mesatar dhe i alternuar.
Fruti me shije të mirë, madhësi mesatare me ngjyrë të errët të theksuar. I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të qershorit.

Sonata

Pema është me fuqi mesatare.
Fruti i madh me ngjyrrë të errët të theksuar, pak kosistent. Fruti me shije jo të mirë. E ndjeshme ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të qershorit.

Summit

Pema me zhvillim mesatar.
Prodhim mesatar.
Fruti i madh, i rrumbullakët, me kosistencë të mirë. I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të qershorit.

Sunburst

Pema me zhvillim mesatar.
Prodhim mesatar.
Fruti ka karakteristika të mira. Në shije dhe konsistencë.
I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e tretë të qershorit.

Ferrovia

Pema me zhvillim të fuqishëm, me prodhim mesatar por të qëndrueshëm.
Karakteristika të mira të frutit për pamjen.
I ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e katërt të qershorit.

Lapins

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim i lartë.
Fruti me një konsistencë e shije të mirë. Përshtatet në ambjente të ndryshme. Pak i ndjeshëm ndaj shiut.
Piqet në javën e katërt të qershorit.

Sweet Heart

Pema me zhvillim të fuqishëm.
Prodhim të lartë.
Varietet i vonshëm.
Hyn shpejt në prodhim.
Fruti ka karakteristika të mira në pamje, shije dhe konsistencë.
Vështirësi në mbledhje. I ndjeshëm ndaj shiut dhe nxehtësisë në verë.
Piqet në javën e parë të korrikut.

Literatura

1. Alvisi F. (1997). Situazione e prespettive della produzione e commercializzazione delle albicocche nel mediterraneo. Italus Hortus, (4) 2:7-11
2. Anonimous (1991). Frutticoltura speciale. REDA, Roma, 783 pp.
3. Anonimous (1997). Frutticoltura 10
4. Anonimous (1998). Le sceltevarietali in frutticoltura. L'informatore Agrario, 23 (suppl.)
5. Anonimous (1999). Portinnesti dei fruttiferi. L'informatore Agrario, 6 (suppl.of n.29)
6. Audergon J.M., Legave J.M. (1997). Il miglioramento genetico e la coltura dell'albicco in Francia. Frutticoltura, 7/8 : 9-15
7. Ayanoglu H., Kaska N. (1995). Apricot selection studies in the Mediterranean region of Turkey. Acta Horticulturae, 384: 177-181.
8. Alvisi F. (1996). L'artenativa albicocco. L'informatore Agrario, 29: 33-3, Pirazzini P. Centro interprovinciale di sperimentazione agroalimentare "M.Neri", Imola
9. De Michele A., Sottile F. (Dipartimento di colture arboree,Universita' di Palermo Lavoro effettuato con la collaborazione di:
10. B Mezzeti , D Missere , F Sottile, R Guerriero Liste varietali dei fruttiferi 2002. L' Informatore Agrario
11. Mezzeti B., Murri G. (Dipartimento di biotecnologie agrarie e ambientali,Universita' di Ancona)
12. Cakalli D. Leksione të frutikulturës
13. Cakalli D., Thomai T. Pomologjia 2005
14. Cici. A. Pjeshka dhe kajsia
15. Mennone C., Silletti A. (Azienda sperimentale "Pantanello", Metaponto)
16. Bassi G., Fraccaroli U. (Istituto sperimentale di frutticoltura, Provincia di Verona)
17. Missere D. (Crpv, Cesena-Regione Emilia-Romagna); Loreti F., Massai R., Fei C. (Dipartimento di coltivazione e difesa delle specie legnose, Universita di Pisa), Pellegrino S., Berra L. (Consorzio di ricerca

e sperimentazione per l'ortofrutticoltura pieomontese,Cuneo-Regione piemonte);
18. Pennone F. (Istituto sperimentale per la frutticoltura ,Sezione di Caserta);
19. Ondradu G., Mocci R., Scalas B. (Consorzio interprovinciale per la frutticoltura,Cagliari); Catania F., Gallo P., Longo L., Spagnolo G.(Arssa, Catanzaro, Regione Cal.).
20. Prazzini P. "I portinesti dell `Albicocco" (2002) L'Informatore Agrario
21. Selimi J. Leksione të frutikulturës së përgjithshme dhe speciale.
22 . Selimi J. Studimi agrobiologjik i disa kultivarëve të kajsisë.
23. Shqahu L., Osmano R., Selimi J. Pemtaria pjesa e vecantë (1989).
24. Selimi J. Buletini i shkencave bujqësore 1983. Rezultatet paraprake të disa kultivarëve të kajsisë.
25. Kafazi N. (1974) Shtimi i pemëve dru-frutore
26. Keller & Bliesner (1985); Plant propagation.
27. Jones A. L., Aldwinckle H. S. (Ed.): Compendium of Apple and Pear Diseases. APS Press, The American Phytopathological Society, St. Paul. 100 S., 1990.
28. Kellerhals M., Müller W., Bertschinger L., Darbellay Ch., Pfammatter W. Obstbau. Landëirtschaftl. Lehrmittelzentrale, Zollikofen. 370 S., 1997.
29. SnoWdon A. L.: A Colour Atlas of Post-Harvest Diseases and Disorders of Fruits and Vegetables. Wolfe Scientific,London. 302 S., 1990.
30. Vukovits G.: Obstkrankheiten – Erkennung, Ursachen und Bekämpfung, Teil I: Allgemeiner Teil. Leopold StockerVerlag, Graz. 219 S., 1979.
31. Baker, K.F. (1987). Evaluating concepts of biological control of plants pathogen Annu. Rev. Phytopathol. 25, 67-85.
32. Viñas I., Usall J., Teixidó N., Sanchis V. (1998). Biological control of major postharvest pathogens on apple With Candida sake. International Journal of Food Microbiology, 40: 9-16.
33. Viñas I., Usall J., Nunes C., Teixidó N. (1999) Nueva cepa de la bacteria Pantoea *agglomerans* (Beijerinck, 1998) Gavini, Mergaert, Beji, Mielcareck, Izard, Kerstersy De Ley y su utilización como agente de control biológico de las enfermedades fúngicas de frutas. Solicitud P9900612. Oficina Española de Patentes y Marcas
34. Wilson C.L., Wisniewski M.E. (1989). Biological control of post-harvest diseases of fruits and vegetables.